

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Interauto Grup” împotriva lui Nicolae Bunghez cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a restituit cererea de apel depusă Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia,

c o n s t a t ă :

La 07 septembrie 2015, SRL „Interauto Grup”, prin intermediul avocatului Ion Matusenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Bunghez solicitând încasarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier în mărime de 6 700 EURO, convertiți în lei MDL conform cursului BNM la ziua executării hotărârii, dobânzii de întârziere în mărime de 518 EURO, convertiți în lei MDL conform cursului BNM la ziua executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată în mărime de 11442, 8 lei MDL, constituite din taxa de stat, cheltuielile de notificare, de expertiză și pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Interauto Grup” și s-a încasat de la Nicolae Bunghez în beneficiul SRL „Interauto Grup” prejudiciul în sumă de 6 700 EURO, dobânda de întârziere în sumă de 518 EURO sau echivalentul acestora în valută națională, conform cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării; s-a încasat de la Nicolae Bunghez în beneficiul SRL „Interauto Grup” cheltuielile de judecată în sumă de 17568, 42 lei.

La 07 octombrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.136), Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul.

Prin încheierea din 27 februarie 2017 a Curții de Apel Cahul nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia și s-a acordat apelantului și avocatului acestuia termen de 10 zile din

momentul recepționării copiei încheierii, dar nu mai târziu de 26 martie 2017, pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în sumă de 4007,17 lei și cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

La 29 martie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.163), înregistrată la 30 martie 2017, Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia a depus cerere, solicitând în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat, invocând excluderea unei eventuale încălcări a dreptului de acces liber la justiție. Totodată, a solicitat examinarea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat atât conform normelor de drept autohton, cât și prevederilor CEDO și jurisprudenței CEDO (Kreuz vs Polonia, Clionov vs Moldova, Tudor-Comerț vs Moldova, Teltronic-CATV vs Polonia), în condițiile când accesul liber la justiție este unul fundamental și nu poate fi îngădit prin soluționarea necorespunzătoare a cererii, ceea ce poate duce și la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Prin încheierea din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul s-a restituit cererea de apel depusă de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, deoarece nu au fost îndeplinite indicațiile instanței de apel conform încheierii din 27 februarie 2017, emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă; s-a restituit fără a fi pusă în examinare cererea privind scutirea de la plata taxei de stat.

La 02 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d. 181), Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia a declarat recurs împotriva încheierii din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul, solicitând repunerea în termen, casarea integrală a încheierii din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul.

Prin decizie Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2017 s-a admis recursul declarat de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, s-a casat încheierea din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul de la etapa primirii cererii.

Ulterior, prin încheierea din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea lui Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea unui termen de 20 zile pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat la înaintarea apelului și a apelului motivat, fiind explicat totodată că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor instanței, cererea de apel v-a fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 07 decembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 16 septembrie 2016, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței stabilite prin încheierea Curții de Apel Cahul din 17 octombrie 2017.

La 10 ianuarie 2018, Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 07 decembrie 2017, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului cu casarea încheierii.

În motivarea recursului s-a invocat că, la 06 decembrie 2017 a solicitat instanței de judecată amânarea examinării cauzei, deoarece se afla în concediu de boală, însă instanța de judecată nu a ținut cont de acest fapt.

A mai invocat că a fost în imposibilitate de a prezenta buletinul de boală deoarece acesta nu a fost închis, aflându-se pe buletin de boală până la momentul înaintării cererii de recurs.

Precizează că, la 14 noiembrie 2016 a solicitat copiile înregistrărilor audio, însă nu le-a primit, de altfel, nici copiile proceselor-verbale solicitate, nu le-a primit.

La 06 februarie 2017 a solicitat repetat copiile înregistrărilor audio, însă nu le-a primit.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul din 10 ianuarie 2018, împotriva încheierii instanței de apel din 07 decembrie 2017, depus în termen, în cazul în care potrivit materialelor cauzei copia încheierii a fost expediată participanților la proces la 18 decembrie 2017 (f.d. 235), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum denotă materialele cauzei, la 07 septembrie 2015, SRL „Interauto Grup”, prin intermediul avocatului Ion Matusenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Bunghez solicitând încasarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2016 a Judecătorei Cahul s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Interauto Grup” și s-a încasat de la Nicolae Bunghez în beneficiul SRL „Interauto Grup” prejudiciul în sumă de 6 700 EURO, dobânda de întârziere în sumă de 518 EURO sau echivalentul acestora în valută națională, conform cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării; s-a încasat de la Nicolae Bunghez în beneficiul SRL „Interauto Grup” cheltuielile de judecată în sumă de 17568, 42 lei.

La 07 octombrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.136), Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 16 septembrie 2016 a Judecătorei Cahul.

Prin încheierea din 27 februarie 2017 a Curții de Apel Cahul nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana

Lozovscaia și s-a acordat apelantului și avocatului acestuia termen de 10 zile din momentul recepționării copieii încheierii, dar nu mai târziu de 26 martie 2017, pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în sumă de 4007,17 lei și cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

La 29 martie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.163), înregistrată la 30 martie 2017, Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia a depus cerere, solicitând în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat, invocând excluderea unei eventuale încălcări a dreptului de acces liber la justiție. Totodată, a solicitat examinarea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat atât conform normelor de drept autohton, cât și prevederilor CEDO și jurisprudenței CEDO (Kreuz vs Polonia, Clionov vs Moldova, Tudor-Comerț vs Moldova, Teltronic-CATV vs Polonia), în condițiile când accesul liber la justiție este unul fundamental și nu poate fi îngrădit prin soluționarea necorespunzătoare a cererii, ceea ce poate duce și la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Prin încheierea din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul s-a restituit cererea de apel depusă de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, deoarece nu au fost îndeplinite indicațiile instanței de apel conform încheierii din 27 februarie 2017, emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă; s-a restituit fără a fi pusă în examinare cererea privind scutirea de la plata taxei de stat.

La 02 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d. 181), Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia a declarat recurs împotriva încheierii din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul, solicitând repunerea în termen, casarea integrală a încheierii din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul.

Prin decizie Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2017 s-a admis recursul declarat de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, s-a casat încheierii din 04 aprilie 2017 a Curții de Apel Cahul cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul de la etapa primirii cererii.

Ulterior, prin încheierea din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea lui Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea unui termen de 20 zile pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat la înaintarea apelului și a apelului motivat, fiind explicat totodată că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor instanței, cererea de apel v-a fi restituită.

Iar, prin încheierea Curții de Apel Cahul din 07 decembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 16 septembrie 2016, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței stabilite prin încheierea Curții de Apel Cahul din 17 octombrie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii Judecătorei Cahul din 16 septembrie 2016, or, aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Cahul din 17 octombrie 2017, și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovezile de achitare a taxei de stat la înaintarea apelului, în termenul stabilit.

În această ordine de idei urmează de menționat că, apelantul și avocatul acestuia au cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 17 octombrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție, conform căruia avocatul a recepționat încheierea la 07 noiembrie 2017 (f.d. 223).

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar a menționa că în cererea de apel nu s-a indicat o altă adresă sau modalitate prin care ar fi posibilă citarea efectivă a apelantului Nicolae Bunghez, ci dimpotrivă apelantul este postat cu adresa: r-nul Cahul, s. Crihana Veche.

Or, conform art. 107 Cod de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă, iar părții adverse prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmănată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo.

Prin prisma normei precitate, Colegiul consideră că, chiar dacă Nicolae Bunghez nu a recepționat scrisoarea, acesta se consideră că a fost citat legal și actul de procedură i-a fost comunicat.

Totodată, se reține că cunoașterea de către apelant a faptului inițierii de către el însăși a procedurii de apel la Curtea de Apel Cahul, nu justifică abținerea acestuia de a recurge la instrumentul procesual de apărare a propriului drept - aducerea cererii de apel la corespundere cerințelor de formă și conținut stabilite de lege. Apelantul este apt de a realiza acest drept oriunde s-ar afla prin expedierea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în adresa Curții de Apel Cahul, prin intermediul instituțiilor poștale, sau prin orice alt mijloc legal.

Cu atât mai mult că, omiterea de a exercita dreptul procesual de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat până la 17 octombrie 2017 a durat un termen excesiv de mare, care nici sub un aspect nu poate corespunde principiului securității raporturilor juridice.

În conformitate cu art. 56, alin. (3) și art. 61, alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor

procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin prisma normelor precitate urmează a reține că pe durata întregului proces părțile sunt obligate să se intereseze de soarta dosarului care se examinează la cererile acestora.

Prin urmare, conform materialelor cauzei, instanța de recurs constată că recurentul a avut suficient timp să prezinte cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat la înaintarea apelului, sau să-și exercite alte drepturi procesuale.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul reprezentantului recurentului precum că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel, necătfînd la faptul că a depus cerere de amânare a examinării cauzei, pe motiv că se afla pe buletin de boală, în cazul în care acesta nu a prezentat probe concludente, în susținerea cererii.

De asemenea nu pot fi reținute nici argumentele avocatului precum că, nu a avut posibilitate de a prezenta dovada aflării în concediu medical, deoarece buletinul de boală nu a fost închis la momentul depunerii cererii, ori acesta avea posibilitate de a anexa la cererea de amânare un extras de la medic, prin care să confirme acest fapt, cu prezentarea ulterioară a buletinului de boală.

Nu în ultimul rând, Colegiul ține să menționeze că avocatul nici la cererea de recurs nu a prezentat dovada aflării sale în concediu medical.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Sub acest aspect, instanța de apel justificat, prin prisma art. 10 Cod de procedură civilă, a restituit apelul, iar apelantul - recurent este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea sau interpretarea viciată a prevederilor legii.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, având cunoștință despre existența încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării cererii de apel motivată, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat nedepunerea în termen a cererii de apel motivată, iar, ulterior restituirea acestuia.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Cahul din 07 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Nicolae Bunghez, prin intermediul avocatului Tatiana Lozovscaia.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 07 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Interauto Grup” împotriva lui Nicolae Bunghez cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat